

Augusztus 21. Szent X. Piusz pápa

Riese, 1835. június 2. +Róma, 1914. augusztus 20.

Giuseppe Sarto Riesében született 1835-ben. Apja szegény parasztember volt, aki mellel a falu levélhordói tisztét is betöltötte. Szülei örömmel nevelték a kis Beppót, és a plébános is nagyon szerette, mert szívesen és gyakran ministrált neki. Tizenkét éves korától naponta a hét kilométerre lévő Castelfrancóba járt iskolába. Később a páduai szemináriumban kapott helyet, hogy befejezhesse gimnáziumi tanulmányait. Ugyanitt hallgatta a teológiát.

1858-ban szentelték pappá Castelfrancóban. Utána buzgó lelkipásztorként működött, előbb mint káplán Tombolóban, majd plébánosként Salzanóban. Később Trevisóban kanonok, szemináriumi tanár és a püspök általános helynöke lett.

Ötvenesztendős volt, amikor XIII. Leó pápa 1884-ben kinevezte mantovai püspökké. Tíz évvel később, 1894-ben velencei pátriárka és bíboros lett.

1903. augusztus 4-én Giuseppe Sarto velencei pátriárkát megválasztották pápának. A X. Pius nevet vette fel és minden erejével az Egyház belső megújulása felé fordult. Első enciklikájában (1903) ezt írta: *„Egész pápaságunk célkitűzése, hogy mindent megújítsunk Krisztusban azért, hogy Krisztus legyen minden mindenben.”*

Első gyakorlati reformként a pápai udvar, a kúria átszervezéséhez fogott hozzá. Ősrégi hivatali szokások megszüntetésével egyszerűsítette az ügymenetet, bizonyos munkaköröket újra meghatározott, és az egész kúriát az egyszerűség felé mozdította ki évszázados mozdulatlanságából. Abból indult ki, hogy a római egyházmegyének mintaként kell szolgálnia a többi püspökség számára. Látogatásaival sikerült megszüntetnie a visszaéléseket, s lassan meg tudta honosítani a korszerű lelkipásztori módszereket.

Szívügye volt a papok megszentelődése, mert úgy látta, hogy *„a papnak először saját magában kell megformálnia Krisztust, ha ugyanezt másokban végre akarja hajtani”*

. A belső megújulás egyre szélesebb körben kezdett hatni: az itáliai püspökök egymás után kezdték látogatni az egyházmegyéjüket, s a szemináriumokban sokkal nagyobb gondot kezdtek fordítani a tudományos képzésre és a növendékek aszketikus nevelésére.

A joghoz hasonló bizonytalanságok és áttekinthetetlenség uralkodott a liturgiában is. X. Pius pápának már velencei pátriárka korában gondja volt az egyházi zene ápolására. Most az egyházi zene célját abban határozta meg, hogy *„ébressze föl a hívekben az áhítatot, és könnyítse meg az imádságot”*. Különös figyelmet szentelt a gregorián éneknek. Rómában egyházi zenei főiskolát nyitott, s a liturgia kérdéseinek tisztázása érdekében újra kiadta a római misekönyvet és breviáriumot.

Szenvedélyesen szerette az igazságot, és harcolt is érte. Az úgynevezett „modernizmus” irányzatában különös veszedelmet észlelt.

A pápa kemény hangon beszélt a „lázadókról”, akik álnok módon hirdettek igen nagy tévedéseket, pl. a dogmafejlődés lehetőségét.

X. Pius pápa, akinek gondolkodásában a vallási élet foglalta el a központi helyet, a politikát csupán szükséges rossznak tekintette. Távol akarta tartani az Egyházat az állammal való összefonódástól, sőt a két terület minél szigorúbb szétválasztására törekedett. Röviddel megválasztása után rendeletet adott ki arról, hogy a pápaválasztásba semmiféle világi hatalom nem szólhat bele, nem emelhet tiltakozást, vétót a megválasztandó személlyel szemben. Erre az utolsó példát a saját választása szolgáltatta, mert Ferenc József osztrák császár és magyar király Puzyna krakkói bíboros érsek által vétót jelentett be Rampolla bíborossal szemben, aki a legesélyesebb volt a megválasztásra.

X. Pius pápa nem volt sem tudós, sem politikus, hanem szívének minden dobbanásával igazi lelkipásztor volt. Ahol csak tehetett, kereste a nép közelségét. Nagyon értett hozzá, hogyan kell az egyszerű emberek nyelvén szólania.

Különös gondot fordított az Eucharisziára és a belső életre. A mai liturgikus élet kulcsszava, az *actuosa participatio*, 'tevékeny részvétel', tőle származik. Az volt a célja, hogy *„a hívek a szentmisét imádkozzák, és ne mise közben imádkozzanak”*.

Indítványozta és szorgalmazta a gyakori áldozást is: *„Senkit sem szabad visszatartani az áldozástól, ha a kegyelem állapotában van, és jó szándékkal közeledik a szent asztalhoz.”*

A pápa végrendelete így kezdődik: *„Szegénynek születtem, szegényen éltem, és biztos vagyok benne, hogy nagyon szegényen fogok meghalni.”*

Aki ezt írta, túláradóan gazdag szívű lelkipásztor volt, akinek szíve minden állomáshelyén az Egyházért dobogott. Ezt bizonyítja minden életrajzi feljegyzés, emlékezés és írásos emlék.

Plébánosként is mindenét elajándékozta, amiről látta, hogy mások hasznát vehetik. Egy alkalommal, mikor már alig volt mit felvennie, az egyik plébános meghívta prédikálni és annyi pénzt adott neki tiszteletdíjként, hogy abból ismét be tudta szerezni a legszükségesebb ruhaneműket. De mire hazaért, üres volt a keze, mert útközben mindent elosztogatott. Akkor a nővére, aki a háztartást vezette, kétségbeesve kért segítséget az egyik szomszédos plébánostól: vegye rá az öccsét, hogy legalább a fehérműjéhez szükséges vásznat vegye meg.

Az egyik évben, amikor nagyon gyenge volt a termés, egy ismerős jött a plébániára, hogy a szegények számára gyűjtsön. Adott neki húsz zsák kukoricát - de egyebe nem is volt. Mikor az a másik látta, hogy a kamrában nem maradt semmi, csak egy kevéske bab egy kosár alján, megkérdezte tőle: *„És ezek után miből fog élni?”*, a plébános nyugodtan felelt: *„Legyen nyugodt, a Gondviselés engem még soha nem hagyott cserben!”*

Megválasztása után a nevéből (Sarto ugyanis szabót jelent) hamarosan a következő kissé tréfás, de nagyon mély értelmű mondás született: ***„Itália levetkőztette a pápaságot, amikor elvette világi hatalmát. A Szabó azonban majd készít neki egy új ruhát.***
”

Mivel az emberek megérezték, hogy a pápa milyen bensőséges kapcsolatban él Istennel, s hogy egészen Belőle táplálkozik, egyre inkább terjedt a meggyőződés, hogy szent. Egyszerűen csak *„a szent pápa”* névvel illették. Mikor egyszer meghallotta, hogy *„pápa santo”*-nak mondják, nagyon határozottan kiigazította:
: *„Önök eltévesztik a mássalhangzókat: én pápa Sarto vagyok!”*

Igen nagy terhet jelentett számára a háború közeledése. Mélységesen megdöbben, amikor megkapta a háború kitörésének hírért. Amikor az osztrák követ azt kérte tőle, hogy áldja meg a monarchia fegyvereit, azt felelte: „*Én nem a fegyvereket, hanem a békét áldom meg!*”

Kifejezett kívánsága volt, hogy a testét ne balzsamozzák be, de amikor a boldoggá avatáskor felnyitották a sírt, a testét teljes épségben találták! Három évvel később, 1954. május 29-én XII. Pius pápa a szentek sorába iktatta.

Romlatlan teste a Szent Péter-bazilikában, az első bal oldali mellékkápolnában nyugszik. Ünnepe 1955-ben vették fel a római naptárba, szeptember 3-ra, 1969-től Szent Bernát után, augusztus 21-én ünnepeljük.

Irodalom:

[Szentek élete: X. Szent Pius pápa](#)

[Szent X. Piusz pápa](#)

[In Memoriam: Szent X. Pius pápa igazi arca](#)

[X. Pius pápa "elvarázsoló" és gyakorlati szentsége](#)

[X. Pius pápa a katolikus egyház vezetője](#)